

Тезидоповідей 54-ої наукової конференції молодих дослідників ОНПУ-магістрантів
«Сучасні інформаційні технології та телекомунікаційні мережі // Одеса: ОНПУ,
2019, вип. 54

Управління фінансово-економічною безпекою підприємств будівельної галузі
Управление финансово-экономической безопасностью предприятий
строительной отрасли

Management of financial and economic security of enterprises of the building industry

Науковий керівник – доц. кафедри «Обліку, аналізу і аудиту»,
кан.ек.наук Башинська І.О., Башинская И.А., Bashynska I.
Студент – Светова А.В., Световая А.В., Svetova A.

Розглянуто поняття “управління економічної безпеки підприємств будівельної галузі”, її особливості, причини виникнення, специфіку функціонування в галузі. Викладені основні функціональні складові системи управління та запропоновані теми для подальших досліджень.

Ключові слова: фінансово-економічна безпека, управління, підприємства, галузь, загрози.

The concept of “management of economic security of enterprises of the building industry”, her features, causes of occurrence, causes, specifics of functioning in the industry. The main functional components of management systems are proposed and topics for further research are proposed.

Key words; financial and economic security, management, enterprises, industry, threats.

Рассмотрено понятие “управление экономической безопасностью предприятий строительной отрасли”, её особенности, причины возникновения, специфику функционирования в отрасли. Изложены основные функциональные составляющие системы управления и предложены темы для дальнейших исследований.

Ключевые слова: финансово-экономическая безопасность, предприятия, отрасль, угрозы.

Одну з головних ролей у розвитку національної економіки відіграє будівельна галузь [1]. Підприємства будівельної галузі тісно співпрацюють з представниками інших галузей господарств України. У першу чергу завданням підприємств галузі є збільшення обсягів будівництва, збільшення темпів виконання будівельних робіт, поліпшення якості

робіт за допомогою інноваційних технологій, ремонту та модернізації. Будівельна галузь є одною із тих, чий розвиток сприятиме підвищенню ефективності національної економіки. Саме тому, управління фінансово-економічною безпекою (ФЕБ) підприємств галузі нині є досить актуальним [2-11], тому що рейдерські атаки та недобросовісна конкуренція є потужною загрозою для функціонування і розвитку підприємств даної галузі.

Промислові підприємства мають свою специфіку [12], особливо, якщо брати в увагу специфіку роботи підприємств будівельної галузі, то можна зробити висновки що лише незначна частина будівельних підприємств виділяє такий елемент своєї діяльності такий як система фінансово-економічної безпеки (ФЕБ), частіше за все такими питаннями займаються менеджери, аналітики, охорона підприємства. На українських будівельних підприємствах більшого розвитку отримала силова безпека, але спеціалісти акцентують на тому, що силова безпека підприємства є лише відокремленою складовою його економічної безпеки.

Слід зазначити, що на підприємствах будівельної галузі якщо розглядати здійснення фінансово-господарської діяльності має вплив розповсюджене коло несприятливих факторів, які мають розвиток у зовнішньому середовищі, наприклад: недосконалість законодавчої бази, посилення конкуренція на ринку будівництва, низька платоспроможність населення, значний рівень податкового навантаження та недосконалість законодавства з питань безпеки, негативний вплив різних груп зацікавлених осіб, які взаємодіють із будівельними корпоративними підприємствами. Фінансово-економічна безпека також виступає внутрішньою характеристикою підприємств, але її необхідно розглядати з позиції захищеності всіх складових технологічного процесу та гарантування функцій відокремленого виду економічної діяльності. У процесі будівництва у загальному вигляді визначається такими етапами:

укладання договору на виконання будівельних робіт, проведення проектних розробок, складання калькуляцій та кошторисів, замовлення та отримання необхідних будівельних матеріалів, виконання робіт (будівництва), здача об'єктів замовнику та отримання коштів. Будь-який з цих етапів потрібен для здійснення заходів щодо гарантування фінансово-економічної безпеки підприємств будівельної галузі. Наприклад, при складанні договору є необхідністю виокремити широке коло питань, які стосуються забезпечення будівництва. У процесі виконання проектних робіт визначаються можливі варіанти забудови та обирається найбільш оптимальний. При складанні кошторису найважливіше дотримуватися норм та нормативів, при цьому орієнтуючись на вимоги замовника та в інтересах самого підприємства, визначаючи оптимальні ціни [13]. Для матеріального забезпечення виняткове значення має здійснення процедур безпеки про підвищення умов для вчасного і найвищого забезпечення матеріальними цінностями. У процесі своєї діяльності підприємства будівельної галузі створюють та реалізують будівельні об'єкти, при здачі яких зосереджується увага на якісних, цінових і документальних факторах.

Визначним аспектом в управлінні фінансово-економічною безпекою підприємств будівельної галузі є забезпечення виконання завдань і функцій будівельної діяльності, найважливішими з них є будівництво об'єктів, вплив на процес будівництва у частині обсягів замовлень та виконання робіт, також скорочення витрат за допомогою оперування інноваційними технологіями та сучасними матеріалами. У рамках кожного з джерел загроз фінансово-економічній безпеці можливе послаблення становища підприємства або його функціональних складових, що потребує їх моніторингу та управління [14]. Тому обираються завдання і принципи гарантування фінансово-економічної безпеки підприємств будівельної галузі в залежності від загроз його господарській діяльності, які можливо скласти за наступними ознаками: напрям діяльності підприємства; етап виробничого (будівельного) процесу; ресурсне забезпечення та етапи життєвого циклу

підприємства або його проекту [15]. Дотримання зазначених вище принципів та виконання поставлених завдань мусить дати змогу до протидії негативних впливів зовнішнього середовища та є основою для створення механізму гарантування фінансово-економічної безпеки підприємств будівельної галузі.

Загалом механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємств будівельної галузі містить методи, інструменти та заходи з їх реалізації. З іншого боку, механізм гарантування фінансово-економічної безпеки є неодмінним елементом системи його безпеки та базується на одних і тих самих методах, принципах, завданнях, що й система забезпечення безпеки підприємств загалом, які взаємопов'язані між собою. Але при високому рівні тіньових відносин та криміналізації економіки, необхідною є взаємодія служб фінансово-економічної безпеки підприємств та професійних компаній з надання послуг забезпечення економічної безпеки, а також силових структур [16]. Основними функціональними складовими системи економічної безпеки підприємства деякі вчені називають: захист комерційної таємниці та конфіденційності інформації, комп'ютерну безпеку, внутрішню безпеку, безпеку будинків і споруд, фізичну безпеку, технічну безпеку, безпеку зв'язку, безпеку перевезень вантажів та осіб [17-18].

Викладені вище складові можна вважати швидше напрямками здійснення заходів забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства, ніж структурними складовими її будови. Щодо перспектив подальших наукових досліджень деякі сучасні вчені вбачають їх у розробці підходів щодо оцінки зв'язку між основними структурними складовими фінансово-економічної безпеки підприємства на основі попередньо відібраних кількісних та якісних індикаторів, а також вивчення впливу зміни щільності зв'язків на кінцевий результат. Тому дана тематика буде вивчатись і надалі.

1. Башинська І.О. Участь у професійних виставках як один із шляхів вдосконалення механізму просування нових будівельних товарів / І. О. Башинська, Н. С. Поповенко // Науковий вісник Ужгородського нац. університету: Сер.: Економіка. – 07/2011. – Спецвип.33 Ч.2. – С. 14-17.

2. Філіппова С.В. Економічна безпека підприємств реального сектору економіки в умовах вартісно-орієнтованого управління: монографія / С. В. Філіппова, Л. О. Волощук, С. О. Черкасова / під заг. ред. С. В. Філіппової. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2015. – 196 с.

3. Черкасова С.О. Формування організаційно-економічного механізму управління процесом зміцнення економічної безпеки промислових підприємств / С.О. Черкасова / Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – Одеса, 2013. – № 2 (7). – С. 22-27.

4. Філіппова С.В. Особливості діагностики рівня економічної безпеки виноробних підприємств / С.В. Філіппова, С.А. Нізяєва // Економіка харчової промисловості. Одеса. №1 (13), 2012. – С. 16-21.

5. Філіппова С.В. Проблемні аспекти управління процесом зміцнення економічної безпеки підприємств як суб'єктів підприємницької діяльності в умовах забезпечення сталого розвитку економіки України / С.О. Черкасова, С.В. Філіппова // Економічні інновації. Збірник наукових праць. Випуск 52. “Шляхи та механізми реалізації відтворювальної функції національної економіки”. – Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2013. – С. 164 – 172.

6. Новак Н. Г. Організаційні зміни управління корпоративними ризиками та їх вплив на конкурентоспроможність інноваційно-активних підприємств / Н. Г. Новак, А. Оразмурадов, Г. І. Шаврієва // Економіка. Фінанси. Право. – 2018. – № 1/2. – С. 24-26.

Тезидоповідей 54-ої наукової конференції молодих дослідників ОНПУ-магістрантів
«Сучасні інформаційні технології та телекомунікаційні мережі // Одеса: ОНПУ,
2019, вип. 54

7. Філіппова С.В. Інноваційний контролінг в діяльності промислових підприємств: навчальний посібник / С.В. Філіппова, М.А. Юдін, О.В. Мелих, Н.М. Селіванова. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2016. – 134 с.

8. Kovtunenکو Yu. V. Features of innovative projects' business planning [Електронний ресурс] / Yu. V. Kovtunenکو, O. A. Yankovska // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2017. – № 4 (32). – С. 53–59.

9. Ковтуненко Ю.В. Умови забезпечення економічно безпечного інноваційного розвитку підприємств промислового сектору / Ю.В. Ковтуненко // Економічний дискурс. Міжнародний науковий журнал – 2017. – Випуск 3. – 2017. – С. 138–146

10. Смоквіна Г.А. Підходи та інструменти оцінювання інтелектуального капіталу як чинника забезпечення економічної безпеки підприємства [Електронний ресурс] / Г.А. Смоквіна // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2016. – № 6 (28). – С. 114–126. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2016/n6.html>

11. Волощук Л.О. Теоретико-методологічні засади безпекоорієнтованого управління інноваційним розвитком промислового підприємства. дис. доктора екон. наук : 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / Волощук Лідія Олександрівна. – Одеса, 2016. – 605с.

12. Башинська І.О. Відмінності промислового ринку від споживчого з точки зору маркетингових комунікацій [Електронний ресурс] // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка», №11, 2012. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=1574>

13. Бондар О.П. Державна підтримка фінансової безпеки підприємств сфери житлового будівництва / О.П. Бондар // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. — 2012. — №1. — С. 13—15.

14. Башинська І.О. Інформування персоналу та керівників підприємства про загрози та ризики інформаційної безпеки // Problems of social and economic development of business: Collection of scientific articles. Vol. 2 – Publishing house «BREEZE», Montreal, Canada, 2014. – 400 p. – P. 256-258

15. Башинська І.О., Новак Н.Г. Ефективне управління проектами підприємства / Інфраструктура ринку: електронний науково-практичний журнал. – 2017. – № 6. – С. 75-78. Режим доступу до ресурсу: http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/6_2017_ukr/16.pdf

16. Нікітіна А.В. Система управління економічною безпекою підприємств [Електронний ресурс] /А.В. Нікітіна. — Режим доступу: http://zbirnuk.bukuniver.edu.ua/ed_work/n_8/25.pdf

17. Носик Н.Н. Теоретичні узагальнення сутності та структури економічної безпеки корпоративного підприємства / Н.Н. Пойда (Носик // Экономика— 2013. — №1 (42). — С. 305—310.

18. Башинська І.О. Інформаційна безпека комерційної таємниці промислових підприємств // Сьвременни проблеми на региональному розвитку: Събрани статии. Т. 2. – Академично издателство на Аграрния университет Пловдив, България, 2014. – 368 с. – С. 174-176